

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/809/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3213201784
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3213201784.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa R. D., štátneho občana R. republiky, bytom F. XXXX/X, L. nad L., v konaní zastúpeného JUDr. Máriou Gbelskou, advokátkou, so sídlom A. Hlinku 21, Bánovce nad Bebravou proti odporkyni H. D., štátnej občanke R. republiky, bytom F. XXXX/X, Bánovce nad Bebravou, v konaní zastúpenej Mgr. Rastislavom Škultétym, advokátom, so sídlom Radlinského 678/1, Bánovce nad Bebravou, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou 6C/53/2013-15547 zo dňa 30. septembra 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch III. a IV.

m e n í tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu sumu 4.956,05 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e.

II. Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vo výroku I. určil, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania pripadá do výlučného vlastníctva navrhovateľa:

manželská posteľ, hifi veža, video prehrávač, televízor zn. Sony Wega a stolík pod televízor, vo výroku II. určil, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania pripadá do výlučného vlastníctva odporkyne: byt č. 4 na 1. poschodí vo vchode č. 3 bytového domu na Kukučínovej ul. 1272/3 v Bánovciach nad Bebravou, postaveného na parcele č. 952, 953, 954, vedený na liste vlastníctva č. 1973 pre kat. úz. Bánovce nad Bebravou, vrátane podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 72/9207, kombinovaný sporák, mikrovlnná rúra, vysávač, nábytok zo spálne, vešiaková zostava a zrkadlo na chodbe, práčka zn. Ardo, nábytok z detskej izby, počítač, počítačový stôl, rozkladacia posteľ z detskej izby, televízor z detskej izby zn. OVP, DVD prehrávač, zostatok stavebného sporenia a zostatok úveru v Prvej stavebnej sporiteľni vedené na účtoch č. 2183271 8 05 a č. 2183271 0 04, ku dňu právoplatnosti rozvodu spolu vo výške -10 898,19 eur, vo výroku III. uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie podielu sumu 4 566,18 eur a vo výroku IV. povolil odporkyni uhrádzať plnenie uvedené vo výroku III. rozsudku v splátkach po 190,26 eur mesačne splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti výrokov I., II. a III. tohto rozsudku. Rozhodnutie o náhrade trov konania si súd prvého stupňa vo výroku V. rozsudku vyhradil na dobu do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Na odôvodnenie svojho rozsudku vo veci samej súd prvého stupňa, že na základe vykonaného dokazovania dospel k týmto skutkovým zisteniam: Manželstvo navrhovateľa a odporkyne, uzavreté dňa 1.9.2001, bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1P/40/2012-62 zo dňa 24.7.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť

dňa 25.7.2012. Navrhovateľ a odporkyňa za trvania manželstva odkúpili byt od bytového družstva zmluvou zo 16.2.2007 do BSM. Byt bol predtým v užívaní rodičov odporkyne a následne bola dňa 20.9.2004 bytovým družstvom spísaná zmluva o nájme bytu, v ktorej je uvedená ako člen družstva odporkyňa. Rozsudkami Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1T/58/2012-96 z 24.7.2012 a č. k. 3T/2/2013-117 z 27.6.2013 bol navrhovateľ odsúdený za skutky, spáchané v období od začiatku roku 2010 do 21.4.2012 (teda za trvania manželstva), ktorými sa dopustil prečinu nebezpečného vyhrážania voči svojej manželke a zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, taktiež vo vzťahu k svojej manželke, a boli mu uložené tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom, ako aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Z pripojeného rozvodového spisu (sp. zn. 1P/40/2012), najmä zo zápisnice o pojednávaní z 24.7.2012 vyplýva, že dôvodmi rozvratu manželstva, ktoré uvádzala manželka (navrhovateľka rozvodu), bolo práve agresívne správanie manžela a jeho nadmerné požívanie alkoholických nápojov. Odporca v rozvodovom konaní (tu navrhovateľ) tieto tvrdenia nepoprel, naopak priznal to, že sa manželke vyhrážal, aj to, že požíval alkoholické nápoje. Uznesením č. k. 6C/92/2012-20 zo dňa 27.8.2012 (predbežné opatrenie) a rozsudkom č. k. 5C/100/2012-167 zo dňa 27.3.2013 bolo navrhovateľovi zakázané vstupovať do predmetného bytu, resp. bol navrhovateľ vylúčený z užívacieho práva k predmetnému bytu. Vzhľadom k tomu, že hodnota bytu bola medzi účastníkmi konania sporná, súd vykonal znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku znalca Ing. Igora Šinského č. 77/2014 vyplýva, že všeobecná hodnota predmetného bytu k 24.7.2012 bola 42 900 eur a ku dňu obhliadky bytu (30.4.2014) bola 41 900 eur. Žiaden z účastníkov konania nemal pripomienky k znaleckému posudku. Pokiaľ ide o veci patriace do BSM, ich hodnotu a komu majú byť prikázané, účastníci konania sa v priebehu konania zhodli na tom, že navrhovateľovi majú byť prikázané (aj s uvedením dohodnutej zostatkovej hodnoty): manželská posteľ - 100 eur, hifi veža - 50 eur, video prehrávač - 10 eur, televízor Sony Wega - 45 eur, stolík pod televízor - 30 eur a odporkyni majú byť prikázané: kuchynská linka - 200 eur, kombinovaný sporák - 80 eur, mikrovlnná rúra - 20 eur, vysávač - 5 eur, nábytok zo spálne - 90 eur, vešiaková zostava a zrkadlo na chodbe - 70 eur, práčka Ardo - 30 eur, vaňa - 60 eur, nábytok z detskej izby - 230 eur, počítač - 150 eur, PC stôl - 50 eur, rozkladacia posteľ v detskej izbe - 70 eur, televízor v detskej izbe OVP - 50 eur, DVD prehrávač - 30 eur. Ďalej sa účastníci v priebehu konania zhodli na tom, že do BSM nepatria stôl a stoličky v kuchyni, ani prípadné nájomné platené odporkyňou jej priateľom. Pokiaľ ide o zostatok vkladov na stavebnom sporení a úveru v Prvej stavebnej sporiteľni, z výpisov z účtov č. 2183271004/5900 a č. 2183271805/5900, ktoré súdu predložila Prvá stavebná sporiteľňa, vyplýva, že ku dňu právoplatnosti rozvodu (25.7.2012) bol zostatok na obidvoch účtoch spolu -10 898,19 eur a k 1.12.2013 spolu -10 348,30 eur. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1 a 3 a § 150 Občianskeho zákonníka a uviedol, že pokiaľ ide o hnutelné veci, navrhovateľ a odporkyňa sa zhodli na tom, čo patrí do masy BSM, s výnimkou chladničky, obývacej steny, rozkladacieho gauča a kresla z obývacej izby, ktoré navrhovateľ žiadal zahrnúť do masy BSM, kým odporkyňa s tým nesúhlasila. Pokiaľ ide o chladničku, zhodnými tvrdeniami odporkyne a svedka Miroslava Sečanského (otca odporkyne), ako aj listinným dôkazom - zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 18.6.2010 - mal súd preukázané, že chladničku kupoval otec odporkyne a daroval ju výlučne dcére, teda odporkyňi. Chladnička preto nepatrí do masy BSM. Rovnako pokiaľ ide o obývaciu stenu a sedáciu súpravu (rozkladací gauč a kreslo z obývacej izby), súd mal zhodnými tvrdeniami odporkyne a svedkyne H. Y. (matky odporkyne) preukázané, že tieto veci darovali starí rodičia odporkyne výlučne odporkyňi, teda nepatria do masy BSM. Naopak, súd neuveril tvrdeniu svedkyne H. Y., že peniaze na odkúpenie bytu dostala odporkyňa od starých rodičov (rodičov svedkyne) ako dar, a to jednak z dôvodu, že toto tvrdenie pred výsluchom svedkyne neuvádzala odporkyňa ani v písomnom vyjadrení k návrhu, ani vo výsluchu, a jednak preto, že samotná svedkyňa ďalej uviedla, že poradila dcére, aby si dala o tom podpísať papier, avšak žiaden taký dôkaz (potvrdenie o peňažnom dare na odkúpenie bytu) odporkyňa nepredložila. Vo vzťahu k hnutelným veciam, ktoré podľa zhodných tvrdení účastníkov konania, resp. podľa vyššie uvedeného posúdenia súdom, patria do masy BSM, sa účastníci konania zhodli na spôsobe ich vyporiadania a na ich zostatkovej hodnote. Súd však dospel k záveru, že pokiaľ ide o kuchynskú linku a vaňu, o ktorých sa účastníci dohodli aj pokiaľ ide o ich zostatkovú hodnotu aj pokiaľ ide o ich prikázanie odporkyňi, tieto veci boli vbudované a stali sa súčasťou bytu. Aj zo znaleckého posudku znalca Ing. Igora Šinského č. 77/2014 vyplýva, že posudzoval kuchynskú linku a vaňu ako súčasť bytu a prihliadol na ne pri určovaní všeobecnej hodnoty bytu. Preto súd na hodnotu týchto vecí neprihliadal pri vyporiadaní hnutelných vecí. Súd teda vyporiadal hnutelné veci tak, že (v súlade s dohodou účastníkov konania) navrhovateľovi prikázal veci v celkovej zostatkovej hodnote 235 eur a odporkyňi veci v celkovej zostatkovej hodnote 875 eur. Na vyrovnanie takéhoto vyporiadania zostáva odporkyňi zaplatiť navrhovateľovi sumu 320 eur, t. j. (235 eur + 875 eur) : 2 - 235 eur = 320 eur. Vo vzťahu k bytu súd napokon dospel k záveru, že aj keď navrhovateľ a odporkyňa nadobudli byt do BSM v r. 2007

za podstatne nižšiu než trhovú cenu z dôvodu, že odporkyňa a predtým jej rodičia boli členmi bytového družstva a nájomníkmi tohto bytu, nie je možné to považovať za zásluhovosť na strane odporkyne. K 16.2.2007, keď bola uzavretá kúpna zmluva, totiž už navrhovateľ a odporkyňa boli viac ako 5 rokov manželmi a kúpnu zmluvou nadobudli byt do BSM. Podobne hoci v zmluve o nájme bytu z 20.9.2004 je uvedená ako nájomníčka bytu a členka družstva iba odporkyňa, účastníci konania boli v tom čase manželmi, teda tak financie na kúpu bytu, ako aj anuitné splátky od 20.9.2004 uhradili z BSM - účastníci v konaní nepreukázali opak. Ako už bolo uvedené a zdôvodnené vyššie, súd nebral do úvahy tvrdenie svedkyne Márie Vargovej, že peniaze na odkúpenie bytu dostala odporkyňa ako dar od starých rodičov. Súd mohol vziať do úvahy ako vnos odporkyne len sumu 779,72 eur, čo bola podľa písomného vyjadrenia Bytového družstva Bánovce nad Bebravou zostatková hodnota bytu k 20.9.2004, teda ku dňu, keď prešlo právo nájmu a aj členstvo v bytovom družstve z rodičov odporkyne na odporkyňu. Na druhej strane ak navrhovateľ uvádzal, že z BSM bolo použitých 10 000 eur na vyplatenie brata odporkyne, súd k tomu uvádza, že z výpovedí svedkov vyplynulo, že išlo o súčasť dohody, podmienku prevodu členstva v bytovom družstve z rodičov odporkyne na odporkyňu (keď pôvodne chceli previesť byt spoločne na odporkyňu aj jej brata), vďaka čomu mohli následne navrhovateľ a odporkyňa nadobudnúť byt do BSM. Ak teda - ako vyplýva z vyššie uvedeného právneho posúdenia - byt patrí do BSM a nie je možné väčšiu zásluhu na jeho nadobudnutí pripísať odporkyni len preto, že v ňom pred odkúpením bývala, potom vyplatenie 10 000 eur bratovi s BSM je logickým predpokladom nadobudnutia bytu do BSM, teda v podstate súčasťou kúpnej ceny podielu v bytovom družstve a tým aj faktickej kúpnej ceny bytu. Preto ak aj boli prostriedky na vyplatenie brata odporkyne vynaložené z BSM, boli takto vynaložené účelne a vďaka nim došlo k zhodnoteniu majetku patriaceho do BSM (kúpe bytu), preto nemožno tieto prostriedky považovať za vynaložené na majetok jedného z manželov. Pokiaľ odporkyňa tvrdila, že jej rodičia zaplatili v roku 1980 sumu 33 000 Sk a pravidelne mesačne platili anuitu 96 Sk až do roku 2004, k tomu súdu nepredložila žiadne dôkazy. Samotní jej rodičia ako svedkovia uvádzali, že to bolo 15 000 Kčs, ktoré si požičali od brata, a asi po troch rokoch im bytové družstvo vrátilo asi 2 000 - 2 300 Kčs. Vzhľadom na takto neurčito formulované výpovede a na nedostatok iných dôkazov súd na prípadnú úhradu časti anuity bytu v minulosti rodičmi odporkyne neprihliadal. Pokiaľ ide o peňažný dar od matky navrhovateľa, bez ohľadu na výšku tohto peňažného daru (keď navrhovateľ tvrdil, že to bolo 225 000 Sk, odporkyňa tvrdila, že to bolo 200 000 Sk), z čestného vyhlásenia P. D., matky navrhovateľa, ktoré predložil súdu navrhovateľ, vyplýva, že tento dar darovala obom manželom, teda tento dar patrí do podielového spoluvlastníctva (1/2 každému z manželov, keďže daryňa neuviedla iný podiel) a nepatrí do masy BSM. Okrem toho zo zhodných vyjadrení navrhovateľa a odporkyne vyplýva, že tento finančný dar bol použitý na prerábku a zariadenie bytu, prípadne na spoločnú domácnosť, takže v tomto prípade je vnos oboch manželov z týchto darovaných prostriedkov do BSM rovnaký, preto nemá význam ho na oboch stranách odpočítavať resp. pripočítavať. Ak navrhovateľ uviedol, že časť prostriedkov z daru jeho matky bola použitá na liečenie odporkyne a na umelé oplodnenie, k tomu súd uvádza, že to bolo za trvania manželstva a bolo by vrcholne neetické považovať financie vynaložené na riešenie problémov s plodnosťou za vynaložené len v prospech jedného z manželov (v tomto prípade manželky). Napokon vzal súd do úvahy skutočnosť, že navrhovateľ bol dvakrát odsúdený za násilné správanie voči svojej manželke (odporkyni), ktorého sa dopustil za trvania manželstva. Aj keď Občiansky zákonník pri vyporiadaní BSM výslovne nestanovuje, že súd má prihliadať na násilné správanie jedného spoluvlastníka voči inému (ako je to stanovené vo vzťahu k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva v ustanovení § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka), neznamená to, že by súd nemal vziať toto kritérium do úvahy aj pri vyporiadaní BSM, zvlášť ak mal súd v rozvodovom konaní (z pripojeného spisu sp. zn. 1P/40/2012) zistené, že príčinou vedúcou k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi (porov. § 23 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine) bolo práve agresívne správanie manžela v spojení s jeho nadmerným požívaním alkoholu. Predovšetkým však súd vzal do úvahy, že navrhovateľ bol od roku 2010 zamestnaný len v pomerne krátkych časových intervaloch, pričom už predtým bol z viacerých zamestnaní prepustený z dôvodu zisteného požitia alkoholu - ako vyplýva z prehľadu posledných zamestnaní navrhovateľa predloženého odporkyňou, ktorý navrhovateľ nepoprel, ani sa k nemu nijakým spôsobom nevyjadril. Súd preto uveril tvrdeniu odporkyne, že jej manžel nepracoval tak ako by mohol pracovať, ale pracoval len sporadicky, a to hlavne z dôvodu, že nadmerne požíval alkoholické nápoje, míňal peniaze v pohostinstvách, len ona mala stálu prácu a prirábala si aj brigádami, a to aj popri materskej. Toto tvrdenie odporkyne (pokiaľ ide o užívanie alkoholických nápojov navrhovateľom) bolo navyše podopreté aj faktom, že navrhovateľovi bolo rozsudkom č. k. 1T/58/2012-96 uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Uvedené skutkové zistenia súd právne kvalifikoval tak, že navrhovateľ, sa predovšetkým v období od začiatku roku 2010 do právoplatnosti rozvodu, nedostatočne staral o rodinu a o nadobúdanie a udržiavanie spoločných vecí a spoločnej domácnosti (§ 150 Občianskeho

zákonníka). Mieru takejto starostlivosti či nestarostlivosti nikdy nemožno presne kvantifikovať. Vzhľadom na závažnosť protiprávneho a spoločensky škodlivého správania navrhovateľa, ale na druhej strane vzhľadom na to, že z výpovedí navrhovateľa a odporkyne vyplynulo, že navrhovateľ sa aspoň čiastočne zapájal manuálnymi činnosťami do zveľaďovania bytu (aj keď medzi účastníkmi zostala sporná kvalita ním vykonaných prác) súd považoval za spravodlivé priznať navrhovateľovi jednu polovicu z podielu na všeobecnej cene bytu, ktorý by mu inak patril (teda z 1/2 všeobecnej hodnoty bytu). Súd teda vypočítal sumu, ktorú je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľovi, ako 1/2 z 1/2 zo všeobecnej hodnoty bytu určenej znaleckým posudkom, t. j. $41\,900 \text{ eur} : 2 : 2 = 10\,475 \text{ eur}$, plus 320 eur ako majetkové vyrovnanie za hnutelné veci mínus 779,72 eur ako vnos odporkyne do BSM (hodnota členského podielu v bytovom družstve v čase, keď prešiel z rodičov odporkyne na odporkyňu) mínus jedna polovica čistého zostatku úveru v Prvej stavebnej sporiteľni, ktorý bol ku dňu právoplatnosti rozvodu 10 898,19 eur a ktorý preberá odporkyňa spolu z bytom (z toho jedna polovica je 5 449,10 eur), teda: $10\,475 \text{ eur} + 320 \text{ eur} - 779,72 \text{ eur} - 5\,449,10 \text{ eur} = 4\,566,18 \text{ eur}$. Povinnosť uloženú odporkyňi súd podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku umožnil odporkyňi splniť v splátkach vzhľadom na výšku peňažnej povinnosti a na skutočnosť, že odporkyňa v tomto konaní preukázala nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov aj na poskytnutie právnej pomoci (teda preukázala materiálnu núdzu). V konaní podľa súdu nebolo preukázané, že by umožnením takejto lehoty na splnenie povinnosti boli ohrozené oprávnené záujmy navrhovateľa. Rozhodnutie o náhrade trov konania si súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 151 ods. 3 O.s.p. vyhradil na dobu do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku do výrokov III. /o povinnosti odporkyne vyplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie podielu sumu 4.566,18 eur/ a IV. /o povolení splniť túto povinnosť v splátkach/ podal včas odvolanie navrhovateľ. Podľa neho vychádza rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa aj nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci. Súd rozhodol o disparitnom vyporiadaní BSM s ohľadom na negatívne okolnosti v manželstve. Tieto ale boli vyvolané konaním odporkyne, ktorá si do spoločného bytu dovedla nového priateľa. Navrhovateľa pritom neustále ponižovala a vyvolávala v ňom pocit menejcennosti. Veľmi nevhodne sa o navrhovateľovi vyjadrovala aj pred ich spoločným synom a nedovoľovala mu s ním stretnutie. Len za takýchto okolností došlo k agresívnemu správaniu sa navrhovateľa, pričom tieto okolnosti neboli nikdy dokazované. Súd sa zamerlal len na porušovanie povinností v manželstve zo strany navrhovateľa ale vinu odporkyne neposudzoval. To navrhovateľ považuje za porušenie rovnosti účastníkov konania. V každom prípade však podľa navrhovateľa neexistujú dôvody na disparitné vyporiadanie BSM účastníkov. Napadnuté rozhodnutie robí z navrhovateľa bezdomovca a za sumu, ktorú mu má odporkyňa zaplatiť a to dokonca v splátkach si nezaplatí ani prenocovanie v ubytovni. Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že neboli rovnako posúdené dary od rodičov účastníkov. Na jednej strane súd započítal dar matky navrhovateľa ako dar pre oboch účastníkov a na druhej strane vnos rodičov odporkyne titulom hodnoty členského podielu v bytovom družstve počítal ako výlučný dar pre odporkyňu. Tým navrhovateľovi veľmi pohoršil. Navrhovateľ nerozumie ani spôsobu výpočtu sumy, ktorú mu má odporkyňa titulom vyporiadania vyplatiť. Nechápe ako súd dospel k tomu, že mu z hodnoty bytu priznal len jednu štvrtinu a z tejto mu potom odpočítal celú jednu polovicu úveru, ktorý preberá odporkyňa. Bolo pritom preukázané, že úver si účastníci vzali na vyplatenie podielu brata odporkyne za to, že jej rodičia účastníkom prenechali členský podiel v bytovom družstve, ktorý však súd celý odpočítal z čiastky, ktorú navrhovateľovi priznal titulom vyporiadania. Navrhovateľ preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 2 písm. b) O.s.p. v celom rozsahu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutých výrokoch III. a IV. zmeniť podľa § 220 O.s.p. a vo zvyšnej časti podľa § 219 ods. 1 a 2 potvrdiť z nasledovných dôvodov:

V prvom rade je potrebné uviesť, že odvolací súd nebol podľa § 212 ods. 2 písm. b) O.s.p. viazaný rozsahom odvolania navrhovateľa a preto preskúmal aj odvolaním navrhovateľa nenapadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa. Čo sa týka výrokov I. a II., ktorými súd prvého stupňa vyporiadaval bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že navrhovateľovi prikázal do výlučného vlastníctva tam

uvedené hnutelné veci /výrok I./ a odporkyni do výlučného vlastníctva tam uvedený byt, hnutelné veci ako aj zostatok stavebného sporenia a úveru v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. ako aj výroku V. o náhrade trov konania účastníkov, tu rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na správnych dôvodoch, vychádza zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa správne zistil z riadne vykonaného dokazovania a ktoré boli aj správne po právnej stránke posúdené a keďže sa odvolací súd v plnom rozsahu s jeho odôvodnením stotožňuje, bolo potrebné v týchto častiach rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdiť.

Pokiaľ ide o odvolaním napadnuté výroky II. a IV. rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd preskúmaním veci zistil, že skutkový stav tak ako ho zistil súd prvého stupňa je plne v súlade s vykonaným dokazovaním a jeho výsledkami. Odvolací súd nezistil nič, čo by zakladalo dôvodnosť navrhovateľom uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. e) O.s.p. /doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené/, keď navrhovateľ vo svojom odvolaní tvrdí, že v konaní pred súdom prvého stupňa neboli preukazované skutočnosti svedčiace o porušovaní manželských povinností zo strany odporkyne ako manželky, ktoré skutočnosti by mali vplyv na disparitu pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníkov. K tomu odvolací súd uvádza, že v danej veci ide o tzv. návrhové konanie, kedy podľa § 120 ods. 1 a 2 O.s.p. sú účastníci konania povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a súd v zásade vykonáva dokazovanie len na základe týchto návrhov a dôkazy účastníkmi nenavrnuté vykonáva len výnimočne. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ bol cestou svojej právnej zástupkyne zo strany súdu prvého stupňa opakovane /jednak uznesením č.k. 6C/53/2013-20 zo dňa 28.06.2013 a jednak na pojednávaní dňa 09.09.2014/ riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Ustanoveniu § 120 ods. 4 O.s.p. potom korešponduje úprava v § 205a ods. 1 O.s.p., podľa ktorej skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p. /popri prípadoch, že sa tieto skutočnosti alebo dôkazy týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, alebo má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej alebo ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa/. Ani po jednom z uvedených poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a ani inak v priebehu celého konania navrhovateľ netvrdil skutočnosti svedčiace o porušovaní manželských povinností zo strany odporkyne ako manželky, ktoré skutočnosti by mali vplyv na disparitu pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníkov a nenavrhol ani vykonanie dokazovania na preukázanie takýchto skutočností. Z týchto dôvodov navrhovateľom v odvolaní uvádzané skutočnosti o porušovaní manželských povinností zo strany odporkyne ako manželky nemôžu byť uplatnené ako odvolací dôvod pri odvolaní navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa a odvolací súd preto na ne neprihliadol a skutkový stav ako ho z vykonaného dokazovania zistil súd prvého stupňa pokladal za úplný.

Pokiaľ ide o ďalšie navrhovateľom v odvolaní uvádzané skutočnosti /neexistencia dôvodov disparity podielov účastníkov na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, umožnenie splnenia si povinnosti odporkyne vyplatiť navrhovateľovi sumu na vyrovnanie v splátkach, nerovnaké posúdenie daru od matky navrhovateľa a daru od rodičov odporkyne, odpočítanie celého úveru na vyplatenie brata odporkyne od vyrovnacieho podielu navrhovateľa/ tieto možno zhrnúť ako odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. /rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci/. Po preskúmaní veci dospel odvolací súd k záveru, že tento navrhovateľom uplatnený dôvod čiastočne dôvodný je. Možno pritom na začiatku hneď uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pokiaľ ide o disparitu podielov účastníkov na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, podľa § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké; každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo

svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok; ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí; pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti. Aj keď sa teda pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké, uvedené ustanovenie tretej a štvrtej vety § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby tento princíp rovnosti podielov bol modifikovaný dohodou manželov o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo súdom v rámci súdneho vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súdny odklon od princípu rovnosti podielov / tzv. disparita podielov/ je však výnimočný a musí byť odôvodnený konkrétnymi okolnosťami. Právna úprava modifikácie princípu rovnosti podielov pritom patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, ktoré nechávajú na uvážení súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Záleží teda na uvážení súdu vyporiadavajúceho bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktoré okolnosti tvrdené účastníkmi a v konaní preukázané, bude považovať podstatné a významné pre prípadnú disparitu podielov. Na tomto mieste je rovnako podstatné uviesť, že Občiansky zákonník v § 150 ods. 1 ani v inom svojom ustanovení nestanovuje, akým konkrétnym spôsobom sa má disparita podielov premietnuť do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súdny prax v prvom rade pripúšťa, aby disparita podielov bola vyjadrená zlomkom, či percentom pri samotnom určení výšky podielov manželov na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov /teda napríklad podiel jedného z manželov na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctva manželov je 75 % a podiel druhého 25 %/. Nie je ani vylúčené, že disparita podielov sa prejaví v tom, že niektorá vec z bezpodielového spoluvlastníctva manželov bude prikázaná pri vyporiadaní jednému z nich bez povinnosti vyplatiť druhému z manželov za ňu vyrovnací podiel.

V predmetnej právnej veci súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že navrhovateľ bol dvakrát odsúdený za násilné správanie voči svojej manželke (odporníci), ktorého sa dopustil za trvania manželstva, ďalej, že príčinou vedúcou k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a následne k rozvodu ich manželstva bolo práve agresívne správanie manžela v spojení s jeho nadmerným požívaním alkoholu ako aj to, že navrhovateľ bol od roku 2010 zamestnaný len v pomerne krátkych časových intervaloch, pričom už predtým bol z viacerých zamestnaní prepustený z dôvodu zisteného požitia alkoholu. Uvedené skutkové zistenia súd prvého stupňa právne kvalifikoval tak, že navrhovateľ sa predovšetkým v období od začiatku roku 2010 do právoplatnosti rozvodu nedostatočne staral o rodinu a o nadobúdanie a udržiavanie spoločných vecí a spoločnej domácnosti, čo podľa súdu odôvodňuje disparitu podielov vyjadrenú tak, že navrhovateľovi patrí len polovica z podielu na všeobecnej cene bytu, ktorý by mu inak patril (teda vlastne podiel 25% alebo 1/4 zo všeobecnej hodnoty bytu).

Takéto hmotnoprávne posúdenie uvedených skutočností ako dôvodov pre určenie disparity podielov účastníkov na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, teda ich vymedzenie ako konkrétnej hypotézy právnej normy ustanovenia tretej a štvrtej vety § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka je podľa odvolacieho súdu celkom primerané a správne. Čo sa týka spôsobu, akým súd prvého stupňa premietol disparitu podielov účastníkov do vyporiadavaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda že disparitu podielov určil len pre vyporiadanie bytu účastníkov, keď tento prikázal do výlučného vlastníctva odporníci s povinnosťou zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu nie 50% /1/2/ zo zistenej všeobecnej hodnoty bytu ale len 25 % /1/4/, ani tu odvolací súd nemá voči postupu súdu prvého stupňa žiadne námietky. Ako už bolo uvedené zákon nestanovuje spôsob, akým sa disparita podielov premietne do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov a spôsob akým to urobil súd prvého stupňa teda neodporuje právnym predpisom a ani súdnej praxi.

Čo sa týka zohľadnenia darov matky navrhovateľa a rodičov odporníci pri vyporiadavaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v zmysle § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka je každý z manželov oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok / tzv. vnos/. V predmetnej právnej veci navrhovateľ požadoval vyporiadanie vnosu, konkrétne daru od svojej matky v sume 225 000 Sk a odporníci vyporiadanie vnosu 779,72 eur, predstavujúceho hodnota členského podielu v bytovom družstve spojeného s nájmom bytu, ktorý sa neskôr stal bezpodielovým spoluvlastníctvom manželov. Súd prvého stupňa pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zohľadnil len preukázaný vnos odporníci 779,72 eur. Tvrdený vnos navrhovateľa súd prvého stupňa nezohľadnil, pretože v konaní bolo preukázané, že matka navrhovateľa peňažné

prostriedky darovala nie výlučne navrhovateľovi ale oboj účastníkom ako manželom, teda títo dar nadobudli do podielového spoluvlastníctva, každý v podiele 1 /iná veľkosť spoluvlastníckych podielov v konaní preukázaná nebola/, takže by sa jednalo o rovnaký vnos oboch manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a preto nemá význam ho na oboch stranách odpočítavať resp. pripočítavať.

S takýmto právnym posúdením tvrdeného vnosu navrhovateľa sa odvolací súd stotožňuje. Dar peňažných prostriedkov od matky navrhovateľa nebol dôvod pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zohľadniť, pretože v konaní bolo preukázané, že išlo o dar oboj účastníkom. Peňažný dar od matky navrhovateľa teda účastníci nadobudli do podielového spoluvlastníctva, každý v 1, a keď tieto peňažné prostriedky vynaložili na spoločný majetok, musel by sa následne takýto vnos zohľadniť v rovnakom podiele u každého z nich. Ak by teda z takto darovaných peňažných prostriedkov vynaložili účastníci na spoločný majetok napríklad 200.000,- Sk, musel by súd pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov u každé z nich rátať z vnosom 100.000,- Sk na spoločný majetok a tieto vnosi by museli byť zo spoločného majetku vrátené. Zo spoločného majetku by tak musela byť každému z účastníkov vrátená rovnaká peňažná suma týchto vnosov, čo je z hľadiska vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov bez praktického významu.

Na druhej strane na zohľadnenie vnosu odporkyne 779,72 eur boli splnené všetky podmienky ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď v konaní bolo preukázané, že odporkyňa bola členkou bytového družstva a z toho titulu aj nájomníčkou družstevného bytu, ktorý účastníci v čase trvania manželstva kúpou nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V konaní zistená hodnota tohto členského bytu, ktorý podiel oprávňoval účastníkov na kúpu tohto bytu, tak predstavuje vnos odporkyne do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda to, čo odporkyňa vynaložila zo svojho majetku na nadobudnutie spoločného majetku. Súd prvého stupňa preto správne uvedený vnos odporkyne pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zohľadnil. Odvolací súd sa však nemôže stotožniť s postupom súdu prvého stupňa, akým uvedený vnos odporkyne do spoločného majetku zohľadnil. Súd prvého stupňa tento vnos, teda sumu 779,72 eur, v celom rozsahu odpočítal od podielu navrhovateľa na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Tento postup bol nesprávny. V zmysle § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí byť vnos niektorého z manželov vrátený zo spoločného majetku, teda musí v rovnakej miere zaťažiť tak podiel navrhovateľa ako aj odporkyne na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

V predmetnej právnej veci je preto správne vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov so zohľadnením vnosu odporkyne nasledovné:

Čistá hodnota majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je 31.332,09 eur /všeobecná hodnota bytu 41.900,- eur + 1.110,- eur všeobecná hodnota hnutelných vecí = 43.010,- eur - dlh na úvere v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. v sume 10.898,19 eur - vnos odporkyne 779,72 eur = 31.332,09 eur/. Pri rovnakých podieloch oboj účastníkov na bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je hodnota podielu každého z nich 15.666,045 eur. Ak zohľadníme disparitu podielov účastníkov na všeobecnej hodnote vyporiadavaného bytu, tak ako ju určil súd prvého stupňa /75 % odporkyňa, 25 % navrhovateľ/ musí sa hodnota podielu odporkyne na bezpodielovom spoluvlastníctve manželov zvýšiť o sumu 10.475,- eur /suma predstavujúca 25 % všeobecnej hodnoty bytu/ a o túto sumu musí zasa klesnúť hodnota podielu navrhovateľa na bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Podiely účastníkov na bezpodielovom spoluvlastníctve manželov by preto mali mať hodnotu: u odporcu 5.191,045 eur a u navrhovateľky 26.141,045 eur. K podielu odporkyne potom treba pripočítať sumu 779,72 eur, ktorá sa jej ako vnos vracia zo spoločného majetku. Jej podiel má tak hodnotu 26.920,765 eur. Ak v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov boli navrhovateľovi prikázané do výlučného vlastníctva hnutelné veci v hodnote 235,- eur, musí mu byť dorovnané do hodnoty jeho podielu ešte 4.956,05 eur /hodnota podielu navrhovateľa je 5.191,045 eur - hodnota majetku, ktorý mu bol prikázaný do výlučného vlastníctva 235,- eur = 4.956,045, čo je zaokrúhlene 4.956,05 eur/. Na druhej strane odporkyni boli v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov do výlučného vlastníctva prikázané byť v hodnote 41.900,- eur, hnutelné veci v hodnote 875,- eur a k úhrade dlh z úveru v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. vo výške 10.898,19 eur, teda všetko spolu v hodnote 31.876,81 eur /41.900+875-10898,19=31.876,81/, čo je oproti hodnote podielu, ktorá jej patrí /26.920,765 eur/, viac o 4.956,05 eur /31.876,81-26.920,77=4.956,045, zaokrúhlene 4.956,05/, čo je práve suma, ktorá musí byť vyplatená navrhovateľovi na dorovnanie jeho podielu na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

Po správnom zohľadnení vnosu odporkyne na spoločný majetok je potom odporkyňa titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov tak ako ho vykonal súd prvého stupňa, povinná zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu sumu 4.956,05 eur.

Splnenie povinnosti zaplatiť navrhovateľovi vyrovnanie jeho podielu na vyporiadavanom bezpodielovom spoluvlastníctve manželov súd prvého stupňa umožnil odporkyni podľa § 160 ods. 1 O.s.p. v splátkach po 190,26 eur mesačne. Odvolací súd je na rozdiel od súdu prvého stupňa toho názoru, že na povolenie splnenia dlhu odporkyne v splátkach nie sú splnené podmienky. Pri uvedených splátkach by splnenie dlhu odporkyne trvalo viac ako dva roky. Nestrácajúc zo zreteľa preukázanú hmotnú núdzu odporkyne a uvedomujúc si, že rovnako bola v konaní preukázaná hmotná núdza aj u navrhovateľa, je potrebné vychádzať z toho, že odporkyni titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov bol do výlučného vlastníctva prikázaný byt. Tým má jednak odporkyňa vyriešenú svoju bytovú otázku a tiež uvedený byt predstavuje dostatočnú zábezpeku, s pomocou ktorej môže odporkyňa cestou úveru alebo pôžičky získať peňažné prostriedky na vyplatenie podielu navrhovateľa. S ohľadom na výšku sumy, ktorú musí odporkyňa navrhovateľovi vyplatiť a čas, ktorý je obvykle potrebný na vybavenie si úveru, či pôžičky na získanie takýchto peňažných prostriedkov, je podľa odvolacieho súdu dôvodné, aby podľa § 160 ods. 1 O.s.p. bol čas určený na splnenie dlhu odporkyne určený na dobu tri mesiace od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odvolací súd na základe všetkých uvedených záverov podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch III. a IV. tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi na vyrovnanie jeho podielu sumu 4.956,05 eur do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov konania účastníkov rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 2 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyni, ktorá bola v odvolacom konaní úspešnejšia ako navrhovateľ a ktorej by tak patrila pomerná náhrada trov konania, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože táto si ju neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.